

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

፮ተኛ ዓመት ቁጥር ፳፭
አዲስ አበባ — የካቲት ፳፯ ቀን ፲፱፻፹፱

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

3rd Year No. 25
ADDIS ABABA - 6th March, 1997

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር ፳፯/፲፱፻፹፱ ዓ.ም.
የንግድ ምዝገባና ፈቃድ አዋጅ ፲፰ ፲፻፳፯

CONTENTS

Proclamation No. 67/1997
Commercial Registration and Business
Licensing Proclamation Page 367

አዋጅ ቁጥር ፳፯/፲፱፻፹፱

የንግድ ምዝገባና ፈቃድ አዋጅ

በነጻ ገበያ የኢኮኖሚ ፖሊሲ መሠረት በማናቸውም የንግድ ሥራ መስክ ምቹ ሁኔታዎችን መፍጠር አስፈላጊ ስለሆነ፤

የንግድ ሥራ ፈቃድ አሰጣጥና የምዝገባ ሥርዓት የነጻ ገበያ ኢኮኖሚን ለማራመድ በሚያስችል መልኩ እንዲሻሻል ማድረግና ሕጋዊ ሆኖ የተሰማራው ጎብረተሰብ በዚህ ረገድ የሚያጋጥሙትን መሰናክሎች ማስወገድ አስፈላጊ ሆኖ ስለተገኘ፤

በአንድ በኩል ለሕጋዊ የንግድ ሥራ እንቅስቃሴዎች ምቹ ሁኔታዎችን መፍጠር ተገቢ ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ ሕገ ወጥ እንቅስቃሴዎችን መግታት አስፈላጊ ስለሚሆን፤

እስከአሁን በተለያዩ መሥሪያ ቤቶች በተበታተነ ሁኔታ ሲከናወን የነበረውን የንግድ ሥራ ፈቃድ የመስጠት ተግባር በሥራዎቹ ልዩ ባህርይ ምክንያት በሌላ መሥሪያ ቤት እንዲሰጡ የግድ አስፈላጊ ከሆኑት በስተቀር ለአፈጻጸም በሚያመችና ከሞላ ጉድል በተጠቃለለ መልክ አግባብ ባላቸው የንግድና ኢንዱስትሪ ሴክተር መሥሪያ ቤቶች ብቻ መከናወን እንዳለበት ስለታመነበት፤

ቀደም ሲል ለነበሩ ሥርዓቶች እንዲያገለግሉ ተቀርጸው እስከ አሁን በሥራ ላይ የሚገኙ ሕጎች አንዳንድ ድንጋጌዎች በአሁኑ ወቅት ከምናራምደው የነጻ ገበያ ኢኮኖሚ ሥርዓት ጋር ስለማይጣጣሙ አስፈላጊውን ለውጥ ማድረግ ተገቢ ስለሆነና በተለያዩ አዋጆች ተበታተነው የሚገኙትን የምዝገባና የፈቃድ አሰጣጥ ድንጋጌዎች በአንድ አዋጅ አጠቃሎ ማውጣት አስፈላጊ ስለሆነ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፶፭(፩) መሠረት የሚከተለው ታውጇል።

PROCLAMATION No. 67/1997

COMMERCIAL REGISTRATION AND BUSINESS LICENCING PROCLAMATION

WHEREAS, it is necessary to create conducive environment in every field of commercial activity in line with the free market economic policy;

WHEREAS, it is necessary to improve the registration and licensing procedures of commercial activities in a manner that will promote the free market economic policy and to abolish the constraints encountered by the law-abiding business community in this respect;

WHEREAS, on the one hand, it is necessary to create an enabling environment for the carrying out of lawful commercial activities and, on the other, to restrain illegal commercial activities;

WHEREAS, it is believed that the function of issuing business licences, which so far used to be carried out by different government institutions, must be carried out in an improved and relatively consolidated manner only by the pertinent institutions of the trade and industry sector, with the exception of those licences which must be issued by other government institutions, owing to the particular nature of the respective activities.

WHEREAS, the necessary changes should be made on some provisions of the law enacted to serve previous regimes, which are not consistent with the on-going free market economic system and it is necessary to consolidate into one proclamation those provisions of the law relating to registration and licencing, which hitherto are found scattered in different proclamations;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

የገጽ ዋጋ } 5.15
Unit Price }

ነጋሪት ጋዜጣ ሥ.ጣ.ቱ. ሞሼኛ
Negarit G.P.O.Box 80,001

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

፩. አዋር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የንግድ ምዝገባና ፈቃድ አዋጅ ቁጥር ፳፯/፲፱፻፹፱” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡

- ፩. “የንግድ ሕግ” ማለት በ፲፱፻፶፪ ዓ.ም. በወጣው የንግድ ሕግ አዋጅ ቁጥር ፳፻፯/፲፱፻፶፪ የታወጀው ሕግ ነው።
- ፪. “ነጋዴ” ማለት የሙያ ሥራው አድርጎ ጥቅም ለማግኘት ሲል በንግድ ሕጉ ቁጥር ፭ የተዘረዘሩትን ሥራዎች የሚሠራ ወይም አገልግሎት የሚሰጥ ወይም መንግሥት የንግድ ሥራ ነው ብሎ በደንብ የሚወስነውን ሥራ የሚሠራ ማንኛውም ሰው ነው።
- ፫. “የንግድ ሥራ” ማለት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) በተተረጎመው መሠረት ነጋዴ የሚሠራው ሥራ ነው።
- ፬. “አገልግሎት” ማለት ደመወዝ ወይም የቀን ሙያተኛ ክፍያ ያልሆነ ገቢ የሚያስገኝ ማንኛውም አገልግሎት የመስጠት ሥራ ነው።
- ፭. “የአገር ውስጥ ንግድ” ማለት እንደአግባቡ በኢትዮጵያ ውስጥ የንግድ ዕቃ በችርቻሮ ወይም በጅምላ መሸጥ ወይም አገልግሎት መስጠት ወይም የአገር ውስጥ ንግድ ረዳት ሥራ ነው።
- ፮. “የውጭ ንግድ” ማለት ለሽያጭ የሚሆኑትን የንግድ ዕቃዎች ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ መላክ ወይም ከውጭ አገር ወደ ሀገር ውስጥ ማስመጣት ወይም የውጭ ንግድ ረዳት ሥራ ነው።
- ፯. “የንግድ ዕቃዎች” ማለት ለገንዘብነት ከሚውል ከወርቅ ገንዘብ፣ ከማናቸውም ዓይነት ገንዘብ፣ ከሌላ መገበያ ገንዘብ፣ ገንዘብነት ካላቸው ሰነዶችና ከግል መገልገያዎች በስተቀር የሚንቀሳቀሱ ዕቃዎች ማለት ነው።
- ፰. “የንግድ እንደራሴ” ማለት መኖሪያው የወካዩ ንግድ ድርጅት ወይም ነጋዴ ጽሕፈት ቤት ባለበት አገር ያልሆነና ከንግድ ድርጅቱ ወይም ከነጋዴው ጋር በተዋዋለው የሥራ ውል መሠረት በድርጅቱ ወይም በነጋዴው ስምና ምትክ ሆኖ ነጋዴ ሳይሆን የንግድ ማስፋፋት ተግባር ብቻ የሚያከናውን ሰው ነው።
- ፱. “የንግድ ስም” በንግድ ሕጉ በቁጥር ፳፻፴፭ የተሰጠውን ትርጓሜ ይይዛል።
- ፲. “የጸና የንግድ ሥራ ፈቃድ” ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት በበጀት ዓመቱ የተሰጠ ወይም የታደሰ ወይም በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፭ መሠረት ሊታደስ የሚችል ፈቃድ ማለት ነው።
- ፲፩. “አንድስትሪ” ማለት በአብዛኛው በሞተር ኃይል በሚንቀሳቀሱ የፋብሪካ መኪናዎች ወይም መሣሪያዎችን በመጠቀም ለንግድ ጉዳይ የሚካሄድ የማምረት ሥራ እና ይኸውም ሥራ የሚካሄድበትን ሥፍራ ጭምር ማለት ሲሆን የኢንጂነሪንግ አገልግሎትን ያጠቃልላል።
- ፲፪. “የማምረት ሥራ” ማለት በአንድስትሪ የሚከናወን የመቀመጫ፣ የመለወጥ፣ የመገጣጠምና የማሰናዳትን ሥራ ይጨምራል።

PART ONE
General

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Commercial Registration and Business Licensing Proclamation No. 67/1997.”

2. Definitions

Unless the context otherwise requires, in this Proclamation:

- 1) “Commercial Code” means the law issued in 1960, under the Commercial Code Proclamation No. 166/1960;
- 2) “business person” means any person who, professionally and for gain carries on any of those activities specified under Article 5 of the Commercial Code, or who dispenses services, or who carries on those commercial activities designated as such by Regulations issued by the Government;
- 3) “commercial activity” means any activity carried on by a business person as defined under sub - Article (2) of this Article;
- 4) “service” means any dispensing of service for consideration other than salary or wages;
- 5) “domestic trade” means the selling by wholesale or retail of goods, or the dispensing of services, or operating as a domestic trade auxiliary in Ethiopia, as appropriate;
- 6) “foreign trade” means the exporting from or importing into Ethiopia of goods for sale or operating as a foreign trade auxiliary;
- 7) “goods” means movable commodities, articles and materials except monetary gold, monies in any form, other means of payment, securities, shares and personal effects;
- 8) “commercial representative” means any person who is, not domiciled at the place where the head office of the business enterprise or business person he represents is situate, bound to such enterprise or business person by a contract of employment, and entrusted with the carrying out of only trade promotional activities on behalf and in the name of the business enterprise or the business person he represents without being a trader himself;
- 9) “trade name” shall have the meaning assigned to it under Article 135 of the Commercial Code;
- 10) “valid business licence” means a licence issued or renewed under this Proclamation in a particular budget year or a licence which is renewable pursuant to Article 25 of this Proclamation;
- 11) “industry” means any manufacturing activity carried on for a commercial purpose using mainly motor-power-driven machinery and equipment and includes the premises in which it is carried out and engineering services;
- 12) “manufacturing activity” includes any formulation, alteration assembling and prefabrication activity carried on by an industry;

- ፲፫. “የኢንጅነሪንግ አገልግሎት” ማለት የፋብሪካ መኪናዎችንና መሣሪያዎችን፣ ፓምፖችን፣ የኤሌክትሪክና የኤሌክትሮኒክስ መሣሪያዎችንና ሌሎች ተመሳሳይ ዕቃዎችን ለኢንዱስትሪ አገልግሎት መጠገንና ማደስ ሲሆን፣ መለዋወጫዎች ጭምር የሚሠሩበትን የጥገናና እደሳ ሥራን ያጠቃልላል።
- ፲፬. “የኢንቨስትመንት አዋጅ” ማለት የኢንቨስትመንት አዋጅ ቁጥር ፵፯/፲፱፻፹፰ ነው።
- ፲፭. “የአገር ውስጥ ባለሀብት” እና “የውጭ ባለሀብት” በኢንቨስትመንት አዋጅ አንቀጽ ፱(፭) እና አንቀጽ ፱(፮) የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ።
- ፲፮. “አግባብ ያለው ባለሥልጣን” ማለት የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ወይም ጉዳዩ የሚመለከተው የክልል ቢሮ ነው።
- ፲፯. “ሚኒስቴር” ማለት የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ነው።
- ፲፰. “ክልል” ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፵፯(፩) የተመለከቱትን ማለት ሲሆን ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም ሲባል የአዲስ አበባ እና የድራጃዎ አስተዳደርንም ይጨምራል። እንዲሁም በንግድ ህጉ “ጠቅላይ ገዛት” የሚለው ክልል ተብሎ ይነበባል።
- ፲፱. “ቢሮ” ማለት ይህን አዋጅ ለማስፈጸም አግባብነት ያለው የክልል ቢሮ ነው።
- ፳. “ሰው” ማለት ማንኛውም የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው ድርጅት ነው።
- ፳፩. “ደንብ” ማለት ይህን አዋጅ ለማስፈጸም የሚወጣ ደንብ ነው።
- ፳፪. “የግብርና ልማት” ማለት የቋሚና የዓመታዊ ሰብሎች ልማት፣ የእንስሳትና የዓሣ ሀብት እንዲሁም የደንና የዱር እንስሳት ልማትና ተዋጽኦ ነው።
- ፳፫. “ዋና ምዝገባ” ማለት በንግድ ሕጉ ቁጥር ፩፻፭ ላይ የተገለጸው ይዘት ያለው ምዝገባ ነው።
- ፳፬. “የአጭር ቃል ምዝገባ” ማለት በንግድ ሕጉ ቁጥር ፩፻፮ ላይ የተገለጸው ይዘት ያለው ምዝገባ ነው።
- ፳፭. “ማስፋፋት/ማሻሻል” ማለት ተጨማሪ ኢንቨስትመንት በግድረግ የነባር ድርጅትን የሙሉ አቅም ምርት ወይም አገልግሎት በአይነትም ሆነ በመጠን ወይም በሁለቱም በእሴት ማሳደግ ነው።

፫. የአፈጻጸም ወሰን

- ፩. የንግድ ፈቃድን የሚመለከቱት የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳(፩) ከተመለከቱት ሥራዎች በስተቀር በሌላ ግናቸውም የንግድ ሥራ በተሰግራ ሰው ላይ ተፈጻሚ ይሆናሉ።
- ፪. የክልል መስተዳድሮች እንደየአካባቢያቸው ተጨባጭ ሁኔታ የካፒታል ወለል በመወሰን መደበኛ ያልሆኑ አነስተኛ ነጋዴዎችን የንግድ ፈቃድ ከማውጣት ግዴታ ነጻ ሊያደርጓቸው ይችላሉ።
- ፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ ንዑስ አንቀጽ (፫) የተመለከቱት ነጋዴዎች ቋሚ የንግድ ሥራ ማከናወኛ ቦታ ካላቸው የንግድ ምዝገባን የሚመለከቱት የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች በነርሱም ላይ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

- 13) “engineering services” means repairing and maintaining machinery and equipment, pumps, electric and electronic appliances and other similar objects for industrial use and includes repair and maintenance works wherein spare parts are made;
- 14) “Investment Proclamation” means the Investment Proclamation No. 37/1996;
- 15) “domestic investor” and “foreign investor” shall have the meaning assigned to them under Article 2)5) and (6) of the Investment Proclamation, respectively;
- 16) “Appropriate Authority” means the Ministry of Trade and Industry and the pertinent Regional Bureau;
- 17) “Ministry” means the Ministry of Trade and Industry;
- 18) “Region” means any of those Regions specified under Article 47(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia and, for the purpose of this Proclamation, includes the Addis Ababa and Dire Dawa Administrations. Also the term, “Teklay Gizat”, in the Commercial Code shall be read as “Region”;
- 19) “Bureau” means Regional Bureau which is appropriate to implement this Proclamation;
- 20) “person” means any physical or legal person;
- 21) “Regulations” means Regulations issued to implement this Proclamation;
- 22) “agricultural development” means the production of perennial and annual crops as well as the development of animal and fish resources, forests, wildlife and products thereof;
- 23) “principal registration” means registration comprising the particulars under Article 105 of the Commercial Code;
- 24) “summary registration” means registration comprising the particulars under Article 106 of the Commercial Code;
- 25) “expansion or upgrading” means increasing in value through additional investment, the full production or service capacity of an existing enterprise, be it in variety, volume or both;

3. Scope of Application

- 1) The provisions of this Proclamation relating to business licence shall apply to any person engaged in any commercial activity other than those specified under Article 20 (1) of this Proclamation.
- 2) Regional governments may, by taking into consideration the objective conditions of the locality, exempt small-scale business persons from the obligation to obtain a business licence by setting a floor capital.
- 3) Without prejudice to the provisions of sub-Article (2) of this Article, the provisions of this Proclamation relating to registration shall apply to those business persons referred to in the same sub-Article (2), provided that they have permanent working places.

ክፍል ሁለት
ሰለገገድ ምዝገባ

፩. የንግድ ምዝገባ ሰለግጫዎች

የሚከተሉት የንግድ ምዝገባ ተቋራጭዎች፤

- ፩. በሚኒስቴሩ የሚተዳደር ግዕዝላዊ የንግድ ምዝገባ፤
- ፪. ሚኒስቴሩ ፈቃድ በሚሰጥባቸው የንግድ ሥጋዎች የሚሠግሩ ግንኙነት ሰው የሚመዘገቡበት በሚኒስቴሩ የሚተዳደር የንግድ ምዝገባ፤
- ፫. በአያንዳንዱ ቢሮ የሚተዳደር የክልል ንግድ ምዝገባ።

፪. በንግድ ምዝገባ ስለመመዘገብ

- ፩. ግንኙነት ሰው በንግድ ምዝገባ ሳይመዘገብ የንግድ ሥራ መሥራት አይችልም።
- ፪. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፩(፪) መሠረት ሚኒስቴሩ በዋና ምዝገባ ከሚመዘገባቸው በስተቀር ግንኙነት ሰው በዋናነት የሚመዘገበው ዋና መሥሪያ ቤቱ ባለበት ሥፍራ ይሆናል።
- ፫. ግንኙነት ሰው በተለያዩ ክልሎች የተለያዩ የንግድ ሥራ ቢሠራም በዋናነት የሚመዘገበው አንድ ጊዜ ብቻ ይሆናል።
- ፬. በዋናነት ከተመዘገበበት ቦታ ውጪ በብዙ ክልሎች ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤት ያቋቋመ ግንኙነት ሰው በነዚያው ክልሎች ለሚገኘው ቢሮ በማመልከት ዋናው ምዝገባ እየተጠቀሰ በአጭር ቃል ይመዘገባል።
- ፭. በንግድ ሕጉ ቁጥር ፩፻፭ እንደተደነገገው የንግድ ስም በዋና ምዝገባ ከሚካተቱት ጉዳዮች አንዱ ቢሆንም በዚህ አዋጅ መሠረት እስከሚመዘገብ ሳይጠበቅ ዋና ምዝገባው ይፈጸማል።
- ፮. ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት በንግድ ምዝገባ ሳይመዘገብ ነገር ገን በማናቸውም ሥልጣን ባለው መንግሥታዊ አካል ፈቃድ ተሰጥቶ የንግድ ሥራ የሚሠራ ግንኙነት ሰው አዋጁ ከጸናበት ቀን ጀምሮ በ፳፬ ወራት ጊዜ ውስጥ መመዘገብ ይኖርበታል።
- ፯. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፫(፫) የተመለከቱት ነጋዴዎችም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፮) በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ ይመዘገባሉ።

፫. የምዝገባ ማመልከቻና ውሳኔ

- ፩. ግንኙነት ሰው ወይም የአጭር ቃል ምዝገባ ጥያቄ ነጋዴው ሥራ ከመጀመሩ በፊት በደንቡ የተመለከተውን የማመልከቻ ቅጽ በመሙላትና አስፈላጊውን መረጃ በማያያዝ አገባብ ላለው ባለሥልጣን ያቀርባል።
- ፪. ግንኙነት ሰው የምዝገባ ለውጥ ወይም ማሻሻያ ጥያቄ ሁኔታው በተከሰተ በሁለት ወር ጊዜ ውስጥ በደንቡ የተመለከተውን የማመልከቻ ቅጽ በመሙላት አገባብ ላለው ባለሥልጣን መቅረብ አለበት።
- ፫. ግንኙነት ሰው ወይም የአጭር ቃል ለመመዘገብ የቀረበ ማመልከቻ ተቀባይነት ያለው ሆኖ ከተገኘ አገባብ ያለው ባለሥልጣን በደንቡ የተወሰነውን ክፍያ በማስከፈል ምዝገባ የምስክር ወረቀት ለአመልካቹ ይሰጠዋል።
- ፬. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) መሠረት የቀረበለት የምዝገባ ጥያቄ ተቀባይነት የሌለው መሆኑን አገባብ ያለው ባለሥልጣን ሲያረጋግጥ ያልተቀበለበትን ምክንያት ለአመልካቹ በጽሑፍ ያስታውቃል።

PART TWO

Registration of Traders

4. Establishment of Commercial Registers

The following commercial registers are hereby established:

- 1) a central commercial register which shall be administered by the Ministry;
- 2) a commercial register, which shall be administered by the Ministry, in which is registered any person engaged in those commercial activities for which the Ministry issues licences;
- 3) a commercial register which shall be administered by each Bureau.

5. Registration in the Commercial Register

- 1) No person shall engage in any commercial activity unless registered in a commercial register.
- 2) Any person other than those principally registered by the Ministry under Article 4(2) of this Proclamation, shall principally register in the place where his head office is situate.
- 3) Any person shall principally register only once even though he carries on different commercial activities in different Regions.
- 4) Any person who establishes branches in several Regions outside the place where he is principally registered, shall be summarily registered in those Regions by making a reference to the principal registration.
- 5) Although a trade name is one of the entries of a principal registration as provided for under Article 105 of the Commercial Code, principal registration shall be made without waiting for the registration of a trade name under this Proclamation.
- 6) Any person who is not registered in the commercial register prior to the issuance of this Proclamation, but who has been carrying on a commercial activity, under a licence from any authorized government institution shall be registered within 24 months from the effective date of this Proclamation.
- 7) Business persons to which reference is made to in Article 3(3) of this Proclamation shall also be registered within the time limit prescribed in sub-Article (6) of this Article.

6. Application for Registration and Decision

- 1) A business person shall, before starting his commercial activity, apply for a principal or summary registration by completing and submitting to the Appropriate Authority the application form, prescribed by the Regulations, to which he shall attach the necessary documents.
- 2) An application for the alteration or modification of any entry of a commercial registration shall be made to the Appropriate Authority within two months from the occurrence of such a situation by completing the application form prescribed by the Regulations.
- 3) Where any application for principal or summary registration is found acceptable, the Appropriate Authority shall register the applicant and issue a certificate of registration to him on payment of the fee prescribed by the Regulations.
- 4) Where the Appropriate Authority rejects the application for registration submitted pursuant to sub-Articles (1) and (2) of this Article, it shall notify the applicant in writing the reasons thereof.

፯. የምዝገባ መረጃዎችና ሰነዶችን ስለማስተላለፍ

- ፩. ሚኒስቴሩ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፱(፪) መሠረት ዋና ምዝገባ ሲያደርግ ለዚህ ጉዳይ በሚዘጋጅ ቅጽ አማካይነት የምዝገባ መረጃዎችን የንግድ ሥራው ዋና መሥሪያ ቤት ለሚገኝበት ክልል ቢሮ ያስተላልፋል።
- ፪. በዚህ አዋጅ መሠረት የንግድ ምዝገባ ያደረገው ቢሮ ለዚህ ጉዳይ በሚዘጋጅ ቅጽ አማካይነት የምዝገባ መረጃዎችን ወዲያው ለሚኒስቴሩ ያስተላልፋል።
- ፫. ሚኒስቴሩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የተላለፉትን የምዝገባ መረጃዎችና በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፱(፪) መሠረት የመዘገባቸውን በማዕከላዊ ንግድ መዝገብ መዝገብ ይይዛል።

፰. ስለማስታወቂያ

በዚህ አዋጅ መሠረት የጋዜጣ ማስታወቂያ የሚያስፈልጋቸው ጉዳዮች በሚከተለው አኳኋን ለሦስተኛ ወገኖች እንዲገለጹ ይደረጋል፡

- ፩. በሚኒስቴሩ የሚመዘገቡ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ ክልሎች የሚካሄዱ የንግድ እንቅስቃሴዎችን የሚመለከቱ ጉዳዮች ማስታወቂያ በፌዴራል መንግሥት በሚታተም አገር አቀፍ ሥርዓት ባለው ጋዜጣ ታትመው እንዲወጡ ይደረጋል።
- ፪. በአንድ ክልል ብቻ የተወሰኑ የንግድ እንቅስቃሴዎችን የሚመለከቱ ጉዳዮች ማስታወቂያ በክልሉ መስተዳድር በሚታተም ጋዜጣ ታትሞ ሊወጣ ይችላል።
- ፫. አንድ ማስታወቂያ በጋዜጣ እንዲወጣ ከመደረጉ በፊት ጉዳዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) ከተጠቀሱት አማራጮች በየትኛው ሊፈጸም እንደሚገባ አግባብ ባለው ባለሥልጣን ይወሰናል።

፱. ምዝገባው ስለሚጸናበት ጊዜ

- ፩. የንግድ ማኅበራት ምዝገባ የሚጸናው የማኅበሩ ምሥረታ ማስታወቂያ በጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ ይሆናል።
- ፪. በመንግሥት ልማት ድርጅት፣ በኅብረት ሥራ ማህበራት፣ በግለሰብ ነጋዴ እና በንግድ እንደራሴ የሚደረግ ምዝገባ የጋዜጣ ማስታወቂያ ሳያስፈልገው በንግድ መዝገብ ከተመዘገበበት ዕለት አንስቶ የጸና ይሆናል።

፲. ከመዝገብ ስለመሰረዝ

- ፩. በንግድ ሕግ ቁጥር ፩፻፲፱፣ ፩፻፲፫ እና ፪፻፳፯ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ነጋዴው የንግድ ሥራውን የተወወደም ንግድ ለመነገድ እንደማይችል በሕግ የተወሰነበት መሆኑን አግባብ ያለው ባለሥልጣን ባወቀ ወይም በተረዳ ጊዜ እንደአስፈላጊነቱ ምዝገባው እንዲሰረዝ ይወሰናል።
- ፪. አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት ነጋዴው ሃሳቡን እንዲሰጥ ያደርጋል። ሆኖም ነጋዴው ባስመዘገበው አድራሻ ተፈልጎ የማይገኝ ከሆነ አግባብ ያለው ባለሥልጣን ባለው ማስረጃ መሠረት ተገቢውን ውሳኔ ይሰጣል።
- ፫. ከንግድ መዝገብ የተሰረዘ ነጋዴ የንግድ ምዝገባ ስረዛ ማስረጃ በጠየቀ ጊዜ በደንቡ የተመለከተውን ክፍያ በመክፈል ይሰጠዋል።

7. Forwarding of Information and Documents Relating to Registration

- 1) Where the Ministry performs an act of registration under Article 4(2) of this Proclamation, it shall, in a form designed for this purpose, forward the particulars of registration to the Bureau of the Region where the head office of the applicant's business is situate.
- 2) The Bureau which has made registration of a commercial activity under this Proclamation shall forward to the Ministry the particulars of registration in a form designed for this purpose.
- 3) The Ministry shall register in the central register information forwarded to it pursuant to sub-Article (2) of this Article and those registered by itself pursuant to Article 4(2) of this Proclamation.

8. Publication of Notice

Matters for which newspaper notice is required under this Proclamation shall be notified to third parties in the following manner:

- 1) Notice of matters registered by the Ministry or those concerning commercial activities carried on in more than one Region shall be made in a newspaper published by the Federal Government, having country wide circulation;
- 2) Notice of matters concerning commercial activities which are limited to a Region may be made in a newspaper published by the Regional Government;
- 3) The Appropriate Authority shall, prior to the publication of a notice decide which of the two alternatives under sub-Articles (2) and (3) of this Article shall apply for publication of such a notice.

9. Effective Date of Registration

- 1) Registration of business organizations shall be effective from the date of a newspaper publication of the notice relating to the formation of the business organization.
- 2) Registration of public enterprises, cooperative societies, individual business persons and commercial representatives shall be effective from the date of the respective registration without the need to publish the notice in a newspaper.

10. Cancellation of Registration

- 1) Without prejudice to the provisions of Articles 112, 113 and 226 of the Commercial Code, the Appropriate Authority shall decide to cancel the registration upon his being aware of the fact that either the business person has ceased to operate his business or there is a lawful decision prohibiting him to carry on his business.
- 2) The Appropriate Authority shall, before making its decision pursuant to sub-Article (1) of this Article, require the business person to submit his opinion; if, however, the business person cannot be contacted at his registered address, the Appropriate Authority shall make its decision on the basis of the available information.
- 3) The business person whose registration is cancelled shall get upon his request a certificate of cancellation of registration on payment of the fee prescribed by the Regulations.

- ፬. በዚህ አዋጅ መሠረት የተፈጸመ የንግድ ማገበራት ስረዛ የሚጻፍው የስረዛው ማስታወቂያ በአመልካቹ ወጪ በጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ዕለት አንስቶ ይሆናል። ሌሎች የንግድ ምዝገባ ስረዛዎች ስረዛው በመዝገብ ከሠፈረበት ጊዜ ጀምሮ የጸኑ ይሆናሉ።
- ፭. የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፯ ድንጋጌዎች የምዝገባ ስረዛ ሰነዶችን በማስተላለፍ ላይም ተፈጻሚ ይሆናሉ።

፲፩. ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ስለመስጠት
 የምዝገባ የምስክር ወረቀት የጠፋበት ወይም የተበላሸበት ማንኛውም ሰው ቀደም ሲል ምዝገባውን ላከናወነበት አግባብ ያለው ባለሥልጣን በጽሁፍ በማመልከትና አስፈላጊውን ክፍያ በደንቡ መሠረት በመፈጸም ምትክ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ይሰጠዋል።

ክፍል ሦስት
ስለንግድ ስም ምዝገባ

- ፲፪. የንግድ ስም መዝገብ ስለማቋቋም**
- ፩. በሚኒስቴሩ የሚተዳደሩ ከዚህ በታች የተገለጹት የንግድ ስም መዝገብ ተቋቁመዋል፤
 - ሀ) ማዕከላዊ የንግድ ስም መዝገብ፤
 - ለ) ሚኒስቴሩ ፈቃድ የሚሰጠው ማንኛውም ሰውና የውጭ አገር ነጋዴዎች የንግድ ስማቸውን የሚያስ መዘገቡበት የንግድ ስም መዝገብ፤
 - ፪. በእያንዳንዱ ቢሮ የሚተዳደር የንግድ ስም መዝገብ ተቋቁሟል።

- ፲፫. የሚኒስቴሩ ተግባር**
- ሚኒስቴሩ፡-**
- ፩. ከእያንዳንዱ ቢሮ የሚላኩለትን የንግድ ስም በማዕከላዊ የንግድ ስም መዝገብ ይመዘገባል፤ ተዛማጅ መረጃዎችን ይይዛል፤
 - ፪. እያንዳንዱ ቢሮ ለምዝገባ የቀረበለትን የንግድ ስም ከመመዝገቡ በፊት ስለንግድ ስም መረጃ ሲጠይቅ ወዲያውኑ ይሰጣል፤
 - ፫. በዚህ አዋጅ ስለንግድ ስም ምዝገባ የተደነገገው በአግባቡ ሥራ ላይ እንዲውል ለክልሎች ድጋፍ ይሰጣል።

- ፲፬. የንግድ ስም ስለማስመዝገብ**
- ፩. ማንኛውም የንግድ ሥራ የሚሠራ ሰው በደንቡ የተመለከተውን የማመልከቻ ቅጽ በመሙላት በየናኑት በተመዘገበበት ቦታ የንግድ ስምን ማስመዝገብ ይችላል።
 - ፪. የንግድ ስም እንዲመዘገብለት የሚያመለክት ማንኛውም ሰው ከማመልከቻው ጋር፤
 - ሀ) የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀት፤ እና
 - ለ) የጸና የንግድ ሥራ ፈቃድ፤
 በማያያዝ አግባብ ላለው ባለሥልጣን ያቀርባል።
 - ፫. አመልካቹ የውጭ አገር ንግድ ድርጅት ከሆነ በተመዘገበበት አገር የተሰጠውን በአግባቡ የተረጋገጠ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ወይም ይኸንኑ የሚያረጋግጥ ግስረጃ ከማመልከቻው ጋር ለሚኒስትሩ ያቀርባል።
 - ፬. አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት ለምዝገባ የቀረበለት ስም፤
 - ሀ) ቀደም ሲል ከተመዘገቡት የንግድ ስሞች ጋር አንድ ዓይነት ወይም ተመሳሳይና አሳሳች አለመሆኑን፤ ወይም

- 4) Cancellation of the registration of business organizations shall be effective from the date of publication of a notice of cancellation in a newspaper at the expense of the applicant. Other cancellations of any trade registration shall be effective from the date of the entry of the cancellation in to the register.
- 5) The provisions of Article 7 of this Proclamation shall be applicable to the forwarding of documents relating to the cancellation of registration.
- 11. Issuance of Substitute Certificate of Registration
 Any person whose certificate of registration is lost or damaged may apply in writing to the Appropriate Authority that made the earlier registration and obtain a substitute certificate of registration upon payment of the fee prescribed by the Regulations.

PART THREE

Registration of Trade Names

- 12. Establishment of Trade Name Registers.**
- 1) The following Trade Name registers which shall be administered by the Ministry are hereby established:
 - (a) a central trade name register;
 - (b) a trade name register in which any person licenced by the Ministry and foreign business persons get their trade names registered.
 - 2) A trade name register which shall be administered by each Bureau is hereby established.
- 13. Duties of the Ministry**
 The Ministry shall:
- 1) register in the central trade name register particulars of trade names forwarded to it by each Bureau and deposit related documents;
 - 2) immediately forward information requested by each Bureau before the Bureau decides to register a trade name submitted to it;
 - 3) assist Regions in the proper application of the provisions of this Proclamation on trade name registration.
- 14. Registration of Trade Name**
- 1) Any person who is engaged in commercial activities may have his trade name registered by completing the application form prescribed by the Regulations at the place where he is principally registered.
 - 2) Any person who is applying for the registration of his trade name shall, with his application, submit to the Appropriate Authority:
 - (a) his commercial registration certificate, and
 - (b) a valid business licence.
 - 3) Where the applicant is a foreign business enterprise, it shall, together with the application, submit its properly authenticated commercial registration certificate issued by the country in which it is registered.
 - 4) The Appropriate Authority, upon ascertaining that the trade name submitted for registration,
 - (a) is not identical or misleadingly similar to the trade names previously registered, or

ለ) ለመልካም ጠባይ ወይም ሥነ ምግባር ተቃራኒ አለመሆኑን ካረጋገጠ በኋላ የንግድ ስሙ የሚመዘገብ ስለመሆኑ በአመልካቹ ወጪ ማስታወቂያ በጋዜጣ ታትሞ እንዲወጣ ያደርጋል።

፩. አመልካቹ በዋናነት ከተመዘገበበት ክልል ውጭ የንግድ ሥራ የሚሠራ ከሆነ ፤ ወይም የውጭ አገር የንግድ ድርጅት ከሆነ አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) እና (፬) የተመለከቱት ሁኔታዎች መሟላታቸውን ካረጋገጠ በኋላ ፤

ሀ) ለምዝገባ የቀረበው የንግድ ስም ቀደም ሲል በማዕከላዊ የንግድ ስም መዝገብ ያልተመዘገበ መሆኑን ያረጋግጣል ፤

ለ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) የተመለከተው ማስታወቂያ በፌዴራል መንግሥት በሚታተም አገር አቀፍ ሥርዓት ባለው ጋዜጣ ታትሞ እንዲወጣ ይደረጋል።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) ወይም (፭) መሠረት ማስታወቂያው በጋዜጣ ታትሞ ከወጣ በኋላ በ፴(ፋ) ቀናት ውስጥ የንግድ ስሙን ምዝገባ የሚቃወም ሰው ካልቀረበ ይኸው የ፴ ቀን ጊዜ እንዳለቀ አግባብ ያለው ባለሥልጣን በደንቡ የተመለከተውን አግባብ ያለው ክፍያ በማስከፈል የንግድ ስሙን መዝገብ የምስክር ወረቀት ለአመልካቹ ይሰጠዋል።

፫. አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የንግድ ስም እንዲመዘገብ የቀረበ ለትን ጥያቄ ያልተቀበለው እንደሆነ ያልተቀበለበትን ምክንያት በመግለጽ በጽሑፍ መልስ ይሰጠዋል።

፲፩. የምዝገባ መረጃ ስለማስተላለፍ

፩. ሚኒስቴሩ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፬(፩) መሠረት የመዘገበውን የንግድ ስም መረጃ ለዚህ ጉዳይ በሚዘጋጅ ቅጽ አማካይነት የንግድ ሥራው ዋና መሥሪያ ቤት ለሚገኝበት ክልል ቢሮ ያስተላልፋል።

፪. እያንዳንዱ ቢሮ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፬(፪) መሠረት የመዘገበውን የንግድ ስም መረጃ ለዚህ ጉዳይ በሚዘጋጅ ቅጽ አማካይነት ለሚኒስቴሩ ያስተላልፋል።

፫. ሚኒስቴሩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የተላለፉትን የምዝገባ መረጃዎች በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፫(፩) መሠረት በማዕከላዊ የንግድ ስም መዝገብ ይይዛል።

፲፪. በንግድ ስም መዝገብ የመግባት ውጤት

፩. የንግድ ስም በመዝገብ መግባት ለንግድ ስሙ ባለቤት ነትና የጸና የንግድ ስም ስለመሆኑ ተቀዳሚ ማስረጃ ነው።

፪. በንግድ ስም ቁጥር ፻፴፯ እና ፻፴፰ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አንድ የንግድ ስም ቀድሞ የተመዘገበ መሆኑ ብቻውን በንግድ ሥራ ጠባዩ ፈጽሞ በማይመሰሰል የንግድ ሥራ እንዳይመዘገብ ሊከለከል አይችልም።

፲፫. ለውጥ ወይም ማሻሻያ ስለማድረግ

የዚህ አዋጅ አንቀጽ ፲፬ እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ሰው ቀደም ብሎ ያስመዘገበውን የንግድ ስም በደንቡ በሚወሰነው ሥርዓት መሠረት ለመለወጥ ወይም ለማሻሻል ይችላል።

፲፬. የንግድ ስም ምዝገባን ስለመሠረዝ

፩. በዚህ አዋጅ መሠረት የተመዘገበ የንግድ ስም ፤

(b) is not contrary to morality or public order, shall, at the expense of the applicant, cause the publication in a newspaper of a notice indicating the subsequent registration of the trade name.

5) Where the applicant is a business person engaged in a commercial activity outside the Region where it is principally registered, or a foreign business enterprise, the Appropriate Authority shall, after having ascertained that the conditions under sub-Articles (3) and (4) of this Article are satisfied:

(a) ensure that the trade name submitted to it for registration is not already registered in the central trade name register;

(b) cause the publication of the notice referred to in sub-Article (4) of this Article in a newspaper published by the Federal Government, having countrywide circulation.

6) Where, within 30 days following publication of the trade name in a newspaper pursuant to sub-Article (4) or (5) of this Article, no objection is lodged to the registration of the trade name, the appropriate Authority shall issue to the applicant a trade name registration certificate, after the expiry of the 30 days period, upon the applicant's payment of the fee prescribed by the Regulations.

7) Where the Appropriate Authority, rejects an application for the registration of a trade name under sub-Article (2) of this Article, it shall notify the applicant in writing of the reasons for the rejection.

15. Forwarding of Registration Information

1) The Ministry shall, by using a form designed for this purpose, immediately forward information relating to registration made under Article 14 (6) of this Proclamation to the Bureau of the Region in which the head office of the business person is situate.

2) Each Bureau shall, by using a form designed for this purpose, forward to the Ministry information, relating to the registration made under Article 14 (6) of this Proclamation.

3) The Ministry shall pursuant to Article 13 (1) of this Proclamation register in the central trade name register information transferred to it pursuant to sub-Article (2) of this Article.

16. Effects of Entry of a Trade Name in the Trade Name Register

1) The registration of a trade name shall be prima facie evidence of entitlement to and validity of the same trade name.

2) Without prejudice to Articles 137 and 138 of the Commercial Code, the mere prior registration of a trade name may not prevent the registration of the same trade name for a business with an entirely different nature.

17. Change or Modification of Trade Names

Without prejudice to Article 14 of this Proclamation, a person may change or modify his trade name which he has already registered.

18. Cancellation of Trade Name Registration

1) The Appropriate Authority shall cancel the registration of a trade name where:

፳፩. የንግድ ሥራ ፈቃድ ስለማውጣት

- ፩. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፫(፩) እና (፪) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ሰው የጸና የንግድ ሥራ ፈቃድ ሳይኖረው የንግድ ሥራ መሥራት አይችልም ።
- ፪. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፫(፪) ፡ አንቀጽ ፴፫ እና አንቀጽ ፵፯(፩) ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው አግባብ ያለው ባለሥልጣን የጸና የንግድ ሥራ ፈቃድ ሳይኖረው የንግድ ሥራ ሲሠራ በተገኘ ሰው ላይ የንግድ ድርጅቱን የመዝጋት እርምጃ ሊወስድ ይችላል ።
- ፫. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፭(፱) መሠረት በአጭር ቃል የተመዘገበ ነጋዴ በዋናነት ከተመዘገበበት ክልል ካገኘው ፈቃድ በተጨማሪ ለዚያው ሥራ ሌላ ፈቃድ እንዲያወጣ አይገደድም ።
- ፬. ማንኛውም ነጋዴ በአጭር ቃል ተመዝግቦ በሚሠራበት ክልል በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፯(፩) ወይም አንቀጽ ፳፰(፩) ከተመለከቱት ጥፋቶች ማንኛውንም ከፈጸመ ነጋዴውን በአጭር ቃል የመዘገበው ቢሮ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፯(፩) እና (፪) ፡ አንቀጽ ፳፯ እና አንቀጽ ፳፰(፩) ፡ (፪) እና (፫) መሠረት እንደአግባቡ የንግድ ሥራውን የማገድ ወይም የመዝጋት እርምጃ ሊወስድ ይችላል ።
- ፭. ቢሮው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፱) መሠረት የወሰደውን እርምጃ ፈቃዱን ለነጋዴው ለሰጠው አግባብ ያለው ባለሥልጣን በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ በጽሁፍ ያስታውቃል ።

፳፪. የንግድ ሥራ ፈቃድ ለማውጣት ስለሚቀርብ ማመልከቻ

- ፩. በንግድ ሥራ የተሰማራ ማንኛውም ሰው በደንቡ የተመለከተውን የማመልከቻ ቅጽ በመሙላት የንግድ ሥራ ፈቃድ እንዲሰጠው አግባብ ላለው ባለሥልጣን ማመልከቻ ያቀርባል ።
- ፪. ፈቃድ ለተጠየቀበት የንግድ ሥራ አግባብ ያለው የመንግሥት መሥሪያ ቤት በመመሪያ የሚወስነውን መሰፈርት መሠረት በማድረግ አመልካቹ ከዚህ በታች የተመለከቱትን መረጃዎች እንደአግባቡ ሁሉንም ወይም ከፊሉን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ከተመለከተው ማመልከቻ ጋር ማቅረብ አለበት ፡
 - ሀ) የባለሙያዎች የሙያ ብቃት ማረጋገጫ እንዲሁም ስለንግድ ሥራው የጤናና የንጽሕና አጠባበቅ ፣ የአካባቢ እንክብካቤና የአደጋ መከላከያ ፣ ጉዳዩ ከሚመለከታቸው የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሚሰጥ የብቁነት ማገልጫ፤
 - ለ) ለንግድ ሥራ ፈቃዱ የተወሰኑትን ሌሎች መሰፈርቶች ስለሚገባቱ በአመልካቹ የተፈረመ ማረጋገጫ ።
- ፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገው ቢኖርም የክልሉ ምክር ቤት በዚህ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የሚቀርበው የብቁነት ማገልጫ እንደንግድ ሥራው ባህርይና እንደአካባቢው ሁኔታ በሙሉ ወይም በከፊል ሊቀርብ የሚችልበትን ሁኔታ በሚያወጣው ደንብ ሊወሰን ይችላል ።

፳፫. የንግድ ሥራ ፈቃድ ስለመስጠት

- ፩. አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፪ መሠረት ማመልከቻው ሲቀርብለት የኢንቨስትመንት አዋጅ አንቀጽ ፳፭ እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ አመልካቹ ፣

21. Obtaining Business Licence

- 1) Without prejudice to the provisions of Article 3 (1) and (2) of this Proclamation, no person may carry on commercial activity without obtaining a valid business licence.
- 2) Without prejudice to the provisions of Articles 3 (2), 33 and 46 (1) of this Proclamation, the Appropriate Authority may order the closure of the business of the person who is found engaged in a commercial activity without a valid business licence.
- 3) A person who is summarily registered pursuant to Article 5 (4) of this Proclamation, may not be required to obtain another business licence for the same commercial activity in addition to that which he obtained from the region in which he is principally registered.
- 4) Where a business person, doing business in a Region in which he is summarily registered, commits any of the faults under Article 26 (1) or Article 28 (1), the Bureau which has made a summary registration of the business person shall, as appropriate, suspend or close the business pursuant to Articles 26 (1) and (2), 27 and 28 (1), (2) and (3) of this Proclamation.
- 5) The Bureau shall, within one month, make written notification to the Appropriate Authority which issued the business licence, of its action taken pursuant to sub-Article (2) of this Article.

22. Application for Business Licence

- 1) Any person engaged in a commercial activity shall submit to the Appropriate Authority an application for business licence by completing the application form prescribed by the Regulations.
- 2) On the basis of the requirements set by the directives of the relevant government institution for the commercial activity for which the licence is applied for, the applicant shall submit as appropriate, all or part of the information indicated below together with his application referred to under sub-Article (1) of this Article:
 - (a) certification of professional qualification and statements related to the commercial activity's health and sanitary conditions, environmental protection and safety measures from the concerned government institutions.
 - (b) a statement signed by the applicant regarding his compliance with all other requirements pertaining to the business licence.
- 3) Notwithstanding the provisions of sub-Article (2) of this Article, the Regional Council may set by Regulations the conditions under which the information required pursuant to this same sub-Article (2) may be wholly or partially submitted, depending on the nature of the commercial activity and the local conditions.

23. Issuance of Business Licence

- 1) Without prejudice to Article 25 of the Investment Proclamation, the Appropriate Authority shall, upon receipt of the application pursuant to Article 22 of this Proclamation, issue the business licence applied for on payment of the appropriate fee prescribed by the Regulations, after having ascertained that:

- ሀ) ሊሠራ ያቀደው የንግድ ሥራ በሕግ ያልተከለከለ መሆኑን፤
 - ለ) የውጪ አገር ባለሀብት ከሆነ የኢንቨስትመንት ፈቃድ ያለው መሆኑን፤
 - ሐ) እንደ አገር ውስጥ ባለሀብት ለመቆጠር የሚፈልግ የውጭ አገር ዜጋ ከሆነ የመኖሪያ ፈቃድና የኢንቨስትመንት ፈቃድ ያለው መሆኑን፤
 - መ) በደንቡ መሠረት የተመለከቱትን ሌሎች ሁኔታዎች ማሟላቱን፤ ካረጋገጠ በኋላ በደንቡ የተወሰነውን አግባብ ያለው ክፍያ በማስከፈል ለአመልካቹ የንግድ ሥራ ፈቃድ ይሰጠዋል።
- ፪. የንግድ ሥራ ፈቃድ ጥያቄው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ተቀባይነት የሌለው መሆኑን አግባብ ያለው ባለሥልጣን ሲያረጋግጥ ያልተቀበለ በትን ምክንያት ለአመልካቹ በጽሁፍ ያስታውቃል።

፳፬. ስለማስፋፋይና ማሻሻያ ፈቃድ

- ፩. ተቋቁሞ የሚገኝ የኢንዱስትሪ፣ የሆቴል፣ የትምህርት ተቋም፣ የጤና አገልግሎት ወይም የግብርና ልማት ሥራን በማስፋፋት ወይም በማሻሻል ምርት ለማምረት ወይም አገልግሎት ለመስጠት የሚፈልግ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፪(፪) የተመለከቱትን ወይም በአንቀጽ ፳፪(፫) መሠረት በሚወጣው ደንብ የሚጠየቁትን መግለጫዎች በማያያዝ በደንቡ በተመለከተው ቅጽ መሠረት አግባብ ላለው ባለሥልጣን ማመልከቻ በማቅረብ ፈቃድ ማግኘት አለበት።
- ፪. አግባብ ያለው ባለሥልጣን የቀረቡለትን መግለጫዎች መርምሮ በቂ መሆናቸውን ካረጋገጠ በኋላ አመልካቹ እንደሁኔታው ምርት እንዲያመርት ወይም አገልግሎት እንዲሰጥ በጽሁፍ ይፈቅድለታል።
- ፫. አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የቀረበለትን ጥያቄ ያልተቀበለው እንደሆነ ያልተቀበለበትን ምክንያት ለአመልካቹ በጽሁፍ ያስታውቃል።

፳፭. የንግድ ሥራ ፈቃድ ጸንቶ የሚቆይበት ጊዜና እድሳት

- ፩. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፫(፩) መሠረት የተሰጠ የንግድ ሥራ ፈቃድ በአንቀጽ ፳፮(፩) መሠረት በተዘረዘሩት ምክንያቶች ካልተሰረዘና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ(፪) እና (፫) መሠረት ፈቃዱ እስከታደሰ ድረስ የጸና ይሆናል።
- ፪. የንግድ ሥራ ፈቃዱ የተሰጠበት ወይም የታደሰበት የበጀት ዓመት ካበቃ በኋላ ባለው ፮ ወር ጊዜ ውስጥ በደንቡ መሠረት ተገቢው ክፍያ ተፈጽሞ በየዓመቱ መታደስ አለበት።
- ፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) በተመለከተው ጊዜ ውስጥ የንግድ ሥራ ፈቃዱን ሳያሳድስ የቀረ ባለፈቃድ በሚቀጥሉት ሦስት ወራት ውስጥ ማለትም ከጥር ፩ ቀን እስከ መጋቢት ፱ ድረስ በየወሩ ሃያ በመቶ (፳ ፐርሰንት) በተጨማሪ ቅጣት በመክፈል ፈቃዱን ያሳድሳል።

፳፮. የንግድ ሥራ ፈቃድ ስለማገድ

- ፩. የንግድ ሥራ ፈቃድ የተሰጠው ሰው፡
 - ሀ) የንግድ ሥራውን የጤናና የጽዳት አጠባበቅ፣ የአካባቢ እንክብካቤ፣ የአደጋ መከላከያና የንግድ ዕቃውን ወይም የአገልግሎቱን የጥራት ደረጃ ያንደሰ መሆኑን ጉዳዩ የሚመለከተው የመንግሥት መሥሪያ ቤት ሲያረጋግጥ፤

- (a) the commercial activity intended to be carried on by the applicant, is not prohibited by law;
- (b) the applicant has an investment permit, where the applicant is a foreign investor;
- (c) the applicant has a residence permit and an investment permit, where the applicant is a foreign national who wishes to be considered as a domestic investor;
- (d) other conditions provided for by the Regulations are satisfied by the applicant.

2) Where the Appropriate Authority ascertains that the application for business licence is not acceptable under sub-Article (1) of this Article, it shall notify the applicant in writing of the reasons for rejecting the application.

24. Permit for Expansion and Upgrading

- 1) Any person desiring to produce goods or dispense services by expanding or upgrading existing industry, hotel, educational institution, health service or argicultural development shall apply to the Appropriate Authority using the application form prescribed by the Regulations, to which he shall attach the information specified under Article 22(2) or (3) of this Proclamation.
- 2) After examining the informaiton submitted to it and ascertaining that it is satisfactory, the Appropriate Authority shall issue to the applicant a written permit to produce goods or dispense services.
- 3) Where the appropriate Authority does not accept the application submitted to it pursuant to sub-Article (1) of this Article it shall notify the applicant in writing of the reasons of rejecting the application.

25. Validity Period and Renewal of Business Licence

- 1) A business licence issued pursuant to Article 23 (1) of this Proclamation shall be valid unless cancelled on the grounds specified under Article 28 (1) of this Proclamation and as long as it is renewed pursuant to sub-Articles (2) and (3) of this Article.
- 2) The business licence shall be renewed within six months after the expiry of the budget year in which the licence has been issued or renewed upon payment of the appropriate fee prescribed by the Regulations.
- 3) The holder of a business licence who has failed to have it renewed within the time specified under sub-Article (2) of this Article, shall have it renewed within the next three months, i. e., from 'Tir' 1 to 'Megabit' 30, by paying, in addition to the renewal fee, a penalty equal twenty percent (20%) of such fee, for each month of delay.

26. Suspension of Business Licence

- 1) The Appropriate Authority may, until such time as the shortcomings indicated below are rectified, suspend a business licence, where the licence holder:
 - (a) has failed to maintain the standards of health and sanitary conditions, environmental protection, safety measures and the quality of his product or service, as confirmed by the concerned government; institution;

ለ) በዚህ አዋጅ መሠረት አግባብ ያለው ባለሥልጣን የሚጠይቃቸውን መረጃዎች በትክክልና በወቅቱ ያላቀረበ እንደሆነ፣ ወይም

ሐ) በማንኛውም ሌላ ሁኔታ ይህን አዋጅ ወይም ደንቡን የጣሰ እንደሆነ፣

አግባብ ያለው ባለሥልጣን ጉድለቶቹ እስኪሰተካከሉ ፈቃዱን አግዶ ማቆየት ይችላል።

፩. የንግድ ሥራ ፈቃድ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ሲታገድ አግባብ ያለው ባለሥልጣን ፈቃዱ የታገደበትን ምክንያትና ባለሥልጣን ጊዜ ውስጥ ጉድለቶቹን ለማስተካከል ሊወሰድ ስለሚገባው እርምጃ ለባለ ፈቃዱ በጽሁፍ ያስታውቀዋል።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የጽሁፍ ማስታወቂያ የደረሰው ባለፈቃድ በማስታወቂያው በተ ወሰነው ጊዜ ውስጥ ጉድለቱን የማስተካከል ግዴታ አለበት።

፳፯. በእገዳ ወቅት ስለሚወሰድ እርምጃ

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፮ መሠረት ፈቃድ የታገደበት የንግድ ሥራ በሕዝብ ጤናና ደህንነት ወይም በአገሪቱ ኢኮኖሚ ላይ አደጋ ያደርሳል ተብሎ ጉዳዩ በሚመለከተው የመንግሥት መሥሪያ ቤት ሲረጋገጥ አግባብ ያለው ባለሥልጣን የንግድ ድርጅቱን ወይም መደብሩን አሸንፎ ያቆያል።

፳፰. የንግድ ሥራ ፈቃድን ስለመሰረዝ

፩. ማንኛውም የንግድ ሥራ ፈቃድ የተሰጠው ሰው፣

ሀ) ፈቃዱ የተሰጠው ወይም የታደሰው ሐሰተኛ መረጃ በማቅረቡ ምክንያት መሆኑ ሲረጋገጥ፣

ለ) ፈቃዱን ከተሰጠበት ዓላማ ውጭ ሲገለገልበትና ተገቢ ያልሆነ የንግድ ሥራ ሲሠራበት ከተገኘ ወይም ከተረጋገጠ፣

ሐ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፮(፩) መሠረት የተጠቀሱትን ጥፋቶች በተደጋጋሚ የፈጸመ እንደሆነ፣

መ) በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፮(፪) መሠረት ያልፈጸመ እንደሆነ፣

ሠ) የከሰረ ወይም የንግድ ሥራውን የተወ እንደሆነ፣

ረ) በፍትሐብሔር ሕግ ቁጥር ፲፯፻፶፱ እንደተተረጎመው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ሳይሆን በሌላ ምክንያት በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፮ መሠረት ፈቃዱን ያላሳደሰ እንደሆነ፣

አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሰጠውን የንግድ ሥራ ፈቃድ ሊሰርዝ ይችላል።

፪. አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የንግድ ሥራ ፈቃድ እንዲሰረዝ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ የንግድ ሥራው በሕዝብ ጤናና ደህንነት ወይም በአገሪቱ ኢኮኖሚ ላይ አደጋ ያደርሳል ተብሎ ጉዳዩ በሚመለከተው የመንግሥት መሥሪያ ቤት ሲረጋገጥ ፈቃዱ ታገዶና ድርጅቱ ወይም መደብሩ ታሸንፎ ያቆያል።

(b) has failed to supply, accurately and on time, the information requested by the Appropriate Authority pursuant to this Proclamation; or

(c) has otherwise violated this Proclamation or the Regulations.

2) Where a business licence is suspended under sub-Article (1) of this Article, the Appropriate Authority shall notify the licence holder in writing of the reason of suspension and the measure to be taken to rectify the shortcomings within a fixed period of time.

3) The licence holder who has received a written notification pursuant to sub-Article (2) of this Article, shall rectify the shortcomings within the fixed period of time.

27. Measures To be Taken During Suspension

Where the concerned government institution has confirmed that the business, which has its licence suspended pursuant to Article 26 of this Proclamation, is dangerous to public health and safety or to the national economy, the appropriate Authority shall temporarily close the business.

28. Cancellation of Business Licence

1) Without prejudice to sub-Article (3) of this Article, the Appropriate Authority may cancel a business licence where the holder thereof:

(a) is found to have obtained or renewed his licence by submitting false information;

(b) is found using the licence for a purpose other than that for which it was issued or for improper commercial activities;

(c) has repeatedly committed the faults specified in Article 26(1) of this Proclamation;

(d) has failed to comply with the provisions of Article 26 (3) of this Proclamation;

(e) has become bankrupt or ceased to operate his business;

(f) has failed to have his licence renewed pursuant to Article 25 of this Proclamation for a reason other than that of force majeure as defined by Article 1792 of the Civil Code.

2) Where the concerned government institution has confirmed that the business is dangerous to public health and safety or to the national economy, a business licence shall be suspended and the business closed until such time as the Appropriate Authority decides to cancel the licence pursuant to sub-Article (1) of this Article.

- ፫. አገባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተገለጹት ምክንያቶች ፈቃዱ እንዲሰረዝ ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት እንደአስፈላጊነቱ ነጋዴው ባስመዘገበው አድራሻ በደብዳቤ ወይም በማናቸውም መገናኛ ብዙኃን ተጠርቶ በጽሑፍ ሀሳቡን እንዲሰጥ ያደርጋል ። የተሰጠው መልስ በቂ ሆኖ ካልተገኘ ወይም ደብዳቤው በደረሰው ወይም ጥሪው በመገናኛ ብዙኃን ከወጣበት ወይም ከተነገረበት ቀን ጀምሮ በ፴ ቀናት ውስጥ ነጋዴው ሐሳቡን ካልሰጠ ፈቃዱ ይሰረዛል ።
- ፬. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) (ሠ) ምክንያት ካልሆነ በስተቀር በሌሎች ማናቸውም ምክንያቶች የንግድ ሥራ ፈቃድ የተሰረዘባቸው ነጋዴዎች እንደገና አዲስ ተመሳሳይ ፈቃድ ለማውጣት የሚችሉት ፡
 - ሀ) ፈቃዱ ከተሰረዘበት ቀን ጀምሮ ከአንድ ዓመት በኋላ ፤
 - ለ) አዲስ የንግድ ሥራ ፈቃድ ማውጫ ክፍያ እጥፍ በመክፈል ፤
 ይሆናል ።
- ፭. የንግድ ሥራውን በፈቃዱ የተወ ነጋዴ በመደበኛው የሰድስት ወራት እድሳት ጊዜ ውስጥ ፈቃዱን ካልመለሰ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፱) ተፈጻሚ ይሆንበታል ።

፳፱. ምትክ የንግድ ሥራ ፈቃድ ስለማግኘት

- ፩. የንግድ ሥራ ፈቃድ የጠፋበት ወይም የተበላሸበት ማንኛውም ሰው ቀደም ሲል ፈቃዱን ለሰጠው አገባብ ያለው ባለሥልጣን በጽሑፍ በማመልከት ምትክ ፈቃድ ማግኘት ይችላል ።
- ፪. ፈቃዱ የተበላሸበት ነጋዴ ምትክ እንዲሰጠው ሲጠይቅ የተበላሸውን ይመልሳል ።
- ፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት ጥያቄው የቀረበለት አገባብ ያለው ባለሥልጣን ፈቃዱ የጠፋ መሆኑንና ምትክ እንዲሰጥ መጠየቁን የሚገልጽ የጋዜጣ ማስታወቂያ በአመልካቹ ወጪ እንዲወጣ ባደረገ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ተቃዋሚ አለመቅረቡን በማረጋገጥ በደንቡ የተመለከተውን ክፍያ በማስከፈል ምትክ የንግድ ሥራ ፈቃድ ይሰጠዋል ።

፴. ድርጅት ሲተላለፍ ፈቃድ ስለሚሰጥበት ሁኔታ

የንግድ ድርጅት ለሌላ ሰው በሚተላለፍበት ጊዜ የቀድሞው ፈቃድ ተመሳሽ ተደርጎ ድርጅቱ የተላለፈለት ሰው በሰው ፈቃድ ያወጣል ፤ አፈጻጸሙም በደንብ ይወሰናል ።

፴፩. ጊዜያዊ ፈቃድ

- ፩. በአንድነት ፣ በሆቴል ፣ በትምህርት ፣ በጤና ወይም በግብርና ልማት መስክ የንግድ ሥራ ለማጽደቅ ወይም የተጽዳሙን ለማስፋፋት ወይም ለማሻሻል የሚረዳ ማንኛውም ሰው ጊዜያዊ ፈቃድ እንዲሰጠው አገባብ ላለው ባለሥልጣን ጥያቄ ማቅረብ ይችላል ።
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ለተመለከቱት የንግድ ሥራ መስኮች የሚሰጥ ጊዜያዊ ፈቃድ የሚያገለገለው ግንባታው እስኪያበቃ ድረስ ብቻ ሲሆን በዚህ ፈቃድ ምርት አምርቶ ለገበያ ማቅረብ ወይም ለገልገሎት መስጠት አይችልም ።

- 3) The Appropriate Authority, before deciding to cancel the licence for the reasons specified in sub-Article, (1) of this Article shall require the licence holder by letter sent to his registered address, or, as may be necessary, by any mass media, to submit his written opinion on the anticipated cancellation of the licence. The licence shall be cancelled where the licence holder has not submitted his opinion within thirty days from the day the letter was received by him, or was called through any mass media.
- 4) A business person, whose business licence is cancelled for any reason other than that under sub-Article (1) (e) of this Article, may obtain a similar licence:
 - (a) after the expiry of one year from the day of cancellation of his licence; and
 - (b) by paying an amount which is twice the regular fee charged for a new trade licence.
- 5) The provisions of sub-Article (4) of this Article shall apply to a business person who has voluntarily ceased his business, unless he returns his licence to the Appropriate Authority within the normal licence renewal period of six months.

29. Issuance of Substitute Business Licence

- 1) Any person who has his business licence lost or damaged may obtain a substitute by applying in writing to the Appropriate Authority which issued the licence.
- 2) A business person whose licence is damaged shall return it when he applies for a substitute.
- 3) The Appropriate Authority, to which an application for a substitute business licence is submitted under sub-Article (1) of this Article, shall, at the expense of the applicant, cause the publication in a newspaper of a notice regarding the loss of the licence and the request for a substitute, and shall then issue to the applicant a substitute on payment of the fee prescribed by the Regulations, if no one comes forward with an objection within one month from the publication of the notice.

30. Issuance of Licence in case of Transfer of Business

When a business is transferred to another person, the previous licence shall be returned and the person to whom it is transferred shall obtain a licence in his name. The procedure of transfer of business shall further be governed by the Regulations.

31. Temporary Licence

- 1) Any person desiring to engage in the field of industry, hotel, education, health or agricultural development or to expand or upgrade the existing one, may apply to the Appropriate Authority for a temporary licence.
- 2) Temporary licence issued pursuant to sub-Article (1) of this Article shall be valid until the completion of the project and may not be used for sale of products or for rendering services.

፳፪. የጅምላ ፈቃድ ስለግያ ስለሌላ ጋዥ የንግድ ሥራዎች
ቋሚ የገብርና ልማት ወይም የኢንዱስትሪ ፈቃድ የተሰጠው ግንኙነት ሰው ምርቱን በጅምላ ለመሸጥ የጅምላ ንግድ ፈቃድ እንዲያወጣ አይገደድም።

፳፫. በሌላ ፈቃድ ሲካሄዱ ስለንበሩ የንግድ ሥራዎች
ተገቢው የንግድ ሥራ ፈቃድ ሳይኖረው በሌላ ዓይነት ፈቃድ ይህ አዋጅ ተፈጻሚ የሚሆንበትን የንግድ ሥራ ሲካሄድ የንበረ ግንኙነት ሰው ይህንን ሥራ ለማካሄድ ይህ አዋጅ ከወጣበት ቀን ጀምሮ በ፳፬ ወራት ውስጥ አገባብ ላለው ባለሥልጣን በደንቡ የተመለከተውን ቅጽ ሞልቶ ግመልክቻ በግቅረብ ተገቢውን የንግድ ሥራ ፈቃድ ግውጣት አለበት።

፳፬. መረጃ ስለመስጠት

፩. የንግድ ሥራ ፈቃድ ባለቤቶችን ስለሥራቸው በየጊዜው ወይም በተወሰነ ጊዜ መረጃ እንዲያቀርቡ አገባብ ያለው ባለሥልጣን ሊጠይቃቸው ይችላል። የፈቃዱ ባለቤትም በተወሰነው ጊዜ የተጠየቀውን መረጃ የግቅረብ ገዴታ አለበት።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የፈቃድ ባለቤቶቹ የሚያቀርቡት መረጃ አገባብ ላለው ባለሥልጣን የተሰጠውን ተገባር ለመፈጸም የሚያገለግል ይሆናል።

፳፭. ቁጥጥር ስለግድረገ

፩. አገባብ ያለው ባለሥልጣን ወይም ጉዳዩ የሚመለከታቸው የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ግንኙነት የንግድ ሥራ ፈቃድ የተሰጠባቸው ገዴታዎች መጠበቃቸውን ለማረጋገጥ ተገቢውን ክትትልና ቁጥጥር ግድረገ ይችላል።

፪. ግንኙነት ተቆጣጣሪ የተሰጠውን የሥልጣን ግረጋ ገጫና መታወቂያ ወረቀት ቁጥጥሩ ለሚካሄድበት የንግድ ሥራ ባለቤት ወይም ለወኪሉ ግላዮት አለበት።

፳፮. የንግድ እንደራሴነት የምስክር ወረቀት

፩. የንግድ እንደራሴ ሥራውን ከመጀመሩ በፊት በሚኒስቴሩ በንግድ መዝገብ ተመዝግቦ የንግድ እንደራሴነት የምስክር ወረቀት ከሚኒስቴሩ ግንኙነት አለበት።

፪. የንግድ እንደራሴ በወካዩ ስም ለደንበኞች የንግድ ዕቃ ወይም አገልግሎት ግቅረብ ወይም ከደንበኞቹ ጋር ውል መጥጥል አይፈቀድለትም።

፫. ስለንግድ እንደራሴነት የምስክር ወረቀት አለጣጥ፣ ጸንቶ ስለሚቆይበት ጊዜና እድላት፣ ስለመሰረዝ፣ ምትክ የምስክር ወረቀት ስለግንኙነትና የንግድ እንደራሴው ስለሚያከናውናቸው ሥራዎች ዝርዝር በደንብ ይወሰናል።

ክፍል አምስት

ስለንግድ ሥራ ግብሩትና የንግድ ትርጉት

፳፯. የንግድ ክፍለ-ኢኮኖሚ ፖሊሲ ስለግብተኛነት

፩. የፌዴራልና የክልል መሥሪያ ቤቶችን ሥልጣንና ተገባር የሚወስኑ ሌሎች የሕግ ደንጋጌዎች ቢኖሩም የፌዴራሉን መንግሥት የንግድ ሥራን ሊካየሉ የሚችሉ የፖሊሲ ውሳኔ የሚሰጥ ግንኙነት የመንግሥት መሥሪያ ቤት እንዲህ ያለውን ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት ከሚኒስቴሩ ጋር ይመካከራል፤ ይሰግጣል።

32. Commercial Activities for which Wholesale Business Licence is not Needed

Any person who has a permanent licence for agricultural development or industry shall not be required to possess a wholesale trade licence in order to wholesale his products.

33. Commercial Activities Carried on under another Licences

Any person, who, by using another licence, has been carrying on a commercial activity which is subject to the provisions of this Proclamation without having the appropriate trade licence, shall apply to the Appropriate Authority by completing the application form prescribed by the Regulations, within 24 months from the coming into force of this Proclamation, in order to carry on his existing business.

34. Submission of Information

- 1) The Appropriate Authority may call upon licence holders to submit information regarding their operations either periodically or as otherwise specified, and it shall be the duty of the licence holder to submit such information within the specified time limit.
- 2) Information submitted by licence holders under sub-Article (1) of this Article, shall be used for the purpose of enabling the Appropriate Authority to carry out its duties.

35. Inspection

- 1) The Appropriate Authority or the concerned government institutions may conduct follow-up and inspection work in order to ensure the observance of the conditions subject to which any business licence is given.
- 2) Any inspector shall show his authorization paper and identification card to the person whose business premises are to be inspected or to the agent of such person.

36. Issuance of Certificate for a Commercial Representative

- 1) Any person, desiring to engage himself as a commercial representative, shall, before starting operation, be registered with the Ministry and get a certificate of commercial representation.
- 2) A commercial representative may not offer goods or services for sale or enter into contract with clients in the name of his principal.
- 3) The procedures governing issuance, validity period and renewal, cancellation and acquisition of substitute certificate, and the business promotion activities carried on by a commercial representative shall be provided for by Regulations.

PART FIVE

Trade Promotion and Exhibitions

37. Coordination of Trade Sector Policy

- 1) Notwithstanding the provisions of other laws governing the powers and duties of Federal and Regional Government institutions, any government institution making policy decisions which may affect commercial activities shall, before taking such policy decisions, consult and agree with the Ministry.

- ፫. በውጭ አገር መንግሥት ወይም በውጭ አገር ድርጅት የተዘጋጀ የውጭ አገር ምርት የንግድ ትርጉም በኢትዮጵያ እንዲታይ ለማድረግ አስቀድሞ የሚኒስቴሩን ፈቃድ በጽሑፍ ማግኘት ያስፈልጋል ።
- ፬. የውጭ ንግድ ትርጉም ፈቃድ አሰጣጥ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል ።

ከፍል ስድስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፵፩. ወጪና ገቢ ዕቃዎችን ስለመወሰን ወይም ስለመቆጣጠር
ሚኒስቴሩ ለብሔራዊ ጥቅም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የሚኒስቴሮች ምክር ቤትን በማስፈቀድ ከውጭ አገር ወደ ኢትዮጵያ ለማስገባት ወይም ከኢትዮጵያ ወደ ውጭ ለመላክ ጠቅላላ ወይም የተለየ ፈቃድ የሚያስፈልገውን ማናቸውንም የንግድ ዕቃ በማስታወቅ ፈቃድ ስለሚሰጥበት ሁኔታና ስለክፍያው ለመወሰን ይችላል ።

፵፪. ስለአገልግሎቶችና መለዋወጫዎች አቅርቦትና ቁጥጥር

፩. የእርሻ ፣ የኢንዱስትሪና የኮንስትራክሽን መሣሪያዎችን፣ በመኪና ኃይል የሚሠሩ ዕቃዎችንና ተሽከርካሪዎችን ከውጭ አገር አስመጥቶ የሚሸጥ ነጋዴ ወይም ወኪል የእነዚህ መሣሪያዎች ፣ ዕቃዎችና ተሽከርካሪዎች አገልግሎት እስከሚያቆምበት ጊዜ ድረስ ፡

ሀ) መሠራታቸው ካላቆመ ወይም ከሌላ ምንጭ በበቂ ሁኔታ የማይገኙ ካልሆነ በስተቀር በማንኛውም ጊዜ ሚኒስቴሩ አግባብ ካላቸው የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ጋር በመመካከር ከሚወሰነው አነስተኛ የክምችት መጠን ባላነሰ ሁኔታ መለዋወጫዎችን በመደብሩ ውስጥ ይይዛል ፣ ለሽያጭም ያቀርባል ፡

ለ) በማናቸውም ጊዜ ተገቢ በሆነ ዋጋ የተሟላ የማደስ አገልግሎት ለገዥዎች ይሰጣል ።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተደነገገው መሠረት ባልፈጸመ ነጋዴ ፣ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፮(፩)(ሐ) የተጠቀሰውን ጥፋት እንደፈጸመ ተቆጥሮ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፳፮(፪) እና (፫) ፣ አንቀጽ ፳፯ ፣ አንቀጽ ፳፰ እና አንቀጽ ፵፮(፫) መሠረት አስተዳደራዊና የቅጣት እርምጃዎች ይወሰዱበታል ።

፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) በተመለከቱት የንግድ ሥራ መስኮች የሞናፖል አሠራርን በውድድር አሠራር መተካት አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በብቸኛ አከፋይ ድርጅት የተወከሉ የውጭ አገር የዕቃ አቅራቢዎች ከአንድ በላይ ወኪል እንዲኖራቸው ሚኒስቴሩ ማስገደድ ወይም ማንኛውም ብቸኛ አከፋይ በገበያ ውስጥ የሚኖረው ድርሻ ከተወሰነ መቶኛ እንዳይበልጥ ማድረግ ይችላል ።

፵፫. ለኢንቨስትመንት መሥሪያ ቤት ስለተሰጠው ውክልና

የኢትዮጵያ ኢንቨስትመንት ባለሥልጣን ወይም እንደአግባቡ የኢንቨስትመንት ፈቃድ ለመስጠት ሥልጣን የተሰጠው የክልል መስተዳድር አካል ፣

፩. በኢንቨስትመንት አዋጅ አንቀጽ ፳፮ መሠረት የንግድ ሥራ ምዝገባና ፈቃድን በተመለከተ በውክልና የተሰጠውን ተግባር የሚያከናውነው በዚህ አዋጅና ይህን አዋጅ ለማስፈጸም በሚወጣ ደንብ መሠረት ይሆናል ።

- 3) Any trade exhibition of foreign products sponsored by a foreign government or a foreign organization intended to display foreign products in Ethiopia shall require a prior written permission of the Ministry.
- 4) The issuance of permit for foreign trade exhibitions shall be governed by directives to be issued by the Ministry.

PART SIX
Miscellaneous Provisions

41. Regulation of Imports and Exports

The Ministry may, in the national interest, with the approval of the Council of Ministers, declare the importation into or exportation from Ethiopia of any goods to be subject to general or special licences and prescribe the conditions and fees payable for the issuance of such licences.

42. Regulation of Supply of Services and Spare Parts

1) A business person or an agent who imports agricultural, industrial and construction machinery, mechanical appliances and motor vehicles, shall during the life span of such machinery, appliances and motor vehicles:

- (a) continue to supply their spare parts by maintaining at all times a stock of such spare parts in his store, which however, shall not be less than the minimum level set by the Ministry in consultation with the appropriate government institutions, so long as the spare parts are not out of manufacture or the said spare parts can not be adequately found elsewhere;
- (b) maintain at all times complete servicing facilities to purchasers at reasonable prices.

2) Where a business person fails to comply with the provisions of sub-Article (1) of this Article, such business person shall be deemed to have violated the provisions of Article 26 (1) (c) of this Proclamation and, for this reason, administrative and penal actions shall be taken against him pursuant to Articles 26 (2) and (3), 27, 28 and 46 (3) hereof.

3) Where it is necessary to replace monopoly practices with competitive ones in those areas of activity referred to under sub-Article (1) of this Article, the Ministry may oblige foreign suppliers represented by sole agents to have more than one agent, or to cause any sole agent to have a market share not exceeding a certain percentage.

43. Power Delegated to the Investment Organ

The Ethiopian Investment Authority or any Regional executive body empowered to give investment permit shall:

- 1) carry out its functions pertaining to the registration of commercial activity and issuance of licences delegated to it under Article 25 of the Investment Proclamation, in compliance with this Proclamation and the Regulations;

፩. በዚህ አዋጅና በደንብ መሠረት የሚከፈለውን የምዝገባና የፈቃድ ክፍያ አግባብ ባለው ባለሥልጣን ስም ተቀብሎ እንደአግባቡ ለገንዘብ ሚኒስቴር ወይም ለፋይናንስ ቢሮ ገቢ ያደርጋል ፡ ይህንኑም አግባብ ባለው ባለሥልጣን ያስታውቃል ።

፪. በተሰጠው የውክልና ሥልጣን መሠረት የንግድ ሥራ ምዝገባና ፈቃድን በተመለከተ ያከናወናቸውን ተግባራት በየሩብ ዓመቱ የክንውን ሪፖርት እና የምዝገባና ፈቃድ ሠነዶችን አግባብ ባለው ባለሥልጣን ያስተላልፋል ።

፵፬. የሕዝብ ማስታወቂያ የማውጣት ሥልጣን
አግባብ ያለው ባለሥልጣን በሕግ የተሰጠውን ተግባርና ሥልጣን ለማከናወን አስፈላጊ ሆነው ለሚያገኛቸው ጉዳዮች የሕዝብ ማስታወቂያ ማውጣት ይችላል ።

፵፭. መሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

፩. ይህ አዋጅ በወጣበት የበጀት ዓመት በሕግ መሠረት የተሰጠ ወይም የታደሰ ፈቃድ በዚህ አዋጅ መሠረት እንደተሰጠ ወይም እንደታደሰ ይቆጠራል ።

፪. ማንኛውም ፈቃድ ይህ አዋጅ በወጣበት ዕለት ፈቃዱ በተሰጠበት ሕግ መሠረት ሊታደስ የሚችል ከሆነ በዚህ አዋጅ መሠረት ይታደሳል ።

፫. በአገር ውስጥ ንግድ ሥራ መቆጣጠሪያ አዋጅ ቁጥር ፫፻፵፭/፲፱፻፸፱ እና ደንብ ቁጥር ፩፻፱/፲፱፻፸፱ መሠረት የተደረገ የንግድ ሥራ ምዝገባ ወይም የንግድ ስም ምዝገባ በዚህ አዋጅ መሠረት እንደተደረገ ይቆጠራል ።።

፬. በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵፰(፩)(ሰ) የተደነገገው ቢኖርም የአገር ውስጥ ንግድ መቆጣጠሪያ ደንብ ቁጥር ፩፻፱/፲፱፻፸፱ የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች እስካልተቃረነ ድረስ በዚህ አዋጅ መሠረት የክልል ምክር ቤቶች የየራሳቸውን አዲስ ደንቦች እስከሚያወጡ ድረስ ጸንቶ ይቆያል ።

፵፮. ቅጣት
በዚህ አዋጅ ልዩ ልዩ አንቀጾች አግባብ ያለው ባለሥልጣን የሚወሰዳቸው አስተዳደራዊ እርምጃዎች እንደተጠበቁ ሆነው ወንጀሉ አግባብ ባለው ሌላ ሕግ የበለጠ የሚያስቀጣ ካልሆነ በስተቀር ፡

፩. የጸና የንግድ ሥራ ፈቃድ ሳይኖረው የንግድ ሥራ የሚሠራ ማንኛውም ሰው ያለፈቃድ በሠራበት ጊዜ ውስጥ ሊያገኝ ይችላል ተብሎ የሚወሰነውን ገቢ እጥፍ የገንዘብ መቀጫና ከ፪ እስከ ፭ ዓመት በሚደርስ እሥራት ይቀጣል ።

፪. ማንኛውም ሰው ሐሰተኛ መረጃ በማቅረብ የንግድ ሥራውን ወይም የንግድ ስሙን ያስመዘገበ ወይም ፈቃድ ያወጣ ወይም ያላደሰ እንደሆነ በሀሰት መረጃ መሠራቱ እስከታወቀበት ቀን ድረስ ባለው ጊዜ ውስጥ ሊያገኝ ይችላል ተብሎ የሚወሰነውን ገቢ እጥፍ የገንዘብ መቀጫና ከ፮ እስከ ፲ ዓመት በሚደርስ እሥራት ይቀጣል ።

፫. ማንኛውም ሰው የዚህን አዋጅ ሌሎች ድንጋጌዎች ወይም የደንቡን ድንጋጌዎች ወይም የሕዝብ ማስታወቂያ ተላልፎ የተገኘ እንደሆነ ከብር ፫ ሺህ እስከ ብር ፭ ሺህ (ከብር ሦስት ሺህ እስከ ብር አምስት ሺህ) በሚደርስ የገንዘብ መቀጫ እና ከ፮ ወር እስከ ፩ ዓመት በሚደርስ እሥራት ይቀጣል ።

- 2) collect registration and licence fees in the name of the Appropriate Authority and forward the money to the Ministry of Finance or the Finance Bureau, as the case may be, and notify the Appropriate Authority of this fact;
- 3) forward to the Appropriate Authority quarterly report of the performance of delegated activities and documents relating to commercial registration and issuance of licence.

44. *Power to issue Public Notices*
The Appropriate Authority may, when it deems it necessary, issue public notices in order to carry out its powers and duties.

45. *Transitory Provisions*
- 1) Any business licence issued or renewed in accordance with law during the budget year this Proclamation has come into force, shall be deemed to have been issued or renewed pursuant to this Proclamation.
 - 2) Any business licence which is renewable on the effective date of this Proclamation in accordance with the law it was issued, shall be renewed pursuant to this Proclamation.
 - 3) Commercial registration or trade name registration made according to the Domestic Trade Regulation Proclamation No. 335/1987 and the Domestic Trade Regulations No. 109/1987 shall be deemed to have been made in accordance with this Proclamation.
 - 4) Notwithstanding the provisions of Article 48 (1) (g) of this Proclamation, the Domestic Trade Regulations No. 109/1987 shall remain in force until Regional Councils issue their own Regulations, in so far as they are not inconsistent with the provisions of this Proclamation.

46. *Penalty*
Without prejudice to administrative measures that may be taken by the Appropriate Authority and unless the offence is punishable with more severe penalty under other applicable laws:

- 1) any person who engages in commercial activities without having a valid business licence shall be punished with fine equal to double the revenue estimated to have been earned by him during the period of time he operated the business without a valid business licence, and with imprisonment from 3 upto 5 years;
- 2) any person who has intentionally got his business or trade name registered or has obtained business licence or got same renewed using false information shall be punished with fine equal to double the revenue estimated to have been obtained by him up to the time when it was discovered that he has been registered or licenced by using false statement, and with imprisonment from 7 upto 10 years;
- 3) any person who violates other provisions of this Proclamation or the Regulations or a public notice shall be punished with fine from Birr 3,000 upto 5,000 (Birr three thousands upto five thousands) and with imprisonment from 6 months upto 1 year;

- ፩. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፫) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከምዝገባና ከፈቃድ መስጠት ሥራ ጋር በተያያዙ የሥራ መስኮች ተመድቦ የሚሠራ የመንግሥት ሠራተኛ ወይም ኃላፊ መደለያ በመቀበል ወይም በወዳጅነት ወይም በዝምድና ወይም አገባብ ባልሆነ ሌላ ግንኙነት በዚህ አዋጅ ከተደነገገው ውጭ የምዝገባ ሥራ የፈጸመ ወይም እንዲፈጸም ያደረገ ፣ ፈቃድ የሰጠ ወይም እንዲሰጥ ያደረገ ፣ ያደሰ ወይም እንዲታደስ ያደረገ እንደሆነ ከ፲ ዓመት እስከ ፲፭ ዓመት በሚደርስ እሥራት ይቀጣል ።
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) የተመለከተው ቅጣት መደለያ በሰጠው ባለጉዳይ ላይም ተፈጻሚ ይሆናል ።
- ፫. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፭) በተጠቀሰው ወንጀል ተሳታፊ ከሆኑት ወገኖች ማለትም ከመደለያ ሰጪው ወይም ተቀባዩ ሁኔታውን በቅድሚያ ያጋለጠው ወገን ከወንጀሉና ከቅጣቱ ነጻ ይሆናል ።

፵፯. ደንብ የማውጣት ሥልጣን
 እንደ ጉዳዩ አገባብ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ወይም የክልል መስተዳድር ምክር ቤቶች ይህን አዋጅ ለማስፈጸም ደንብ ያወጣሉ ።

- ፵፰. የተሻሩና የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች የሚቃረኑ ሕጎች
- ፩. የሚከተሉት ሕጎች በዚህ አዋጅ ተሸረጉል ፡
 - ሀ) የንግድና ኢንዱስትሪ ሥራዎችን ስለማስመዝገብ የወጣ አዋጅ ቁጥር ፳፻፱/፲፱፻፶፬ ፤
 - ለ) ስለ ኢንዱስትሪ ፈቃድ የወጣ አዋጅ ቁጥር ፻፲፱/፲፱፻፷፫ ፤
 - ሐ) የውጭ አገር ንግድ አዋጅ ቁጥር ፻፲፱/፲፱፻፷፫ ፤
 - መ) የኢንዱስትሪ ፈቃድ ደንብ ቁጥር ፱፻፳፫/፲፱፻፷፱ ፤
 - ሠ) የውጭ አገር ንግድ ደንብ ቁጥር ፱፻፳፱/፲፱፻፷፱ ፤
 - ረ) የአገር ውስጥ ንግድ ሥራ መቆጣጠሪያ አዋጅ ቁጥር ፫፻፴፭/፲፱፻፸፱ ፤
 - ሰ) የአገር ውስጥ ንግድ ሥራ መቆጣጠሪያ ደንብ ቁጥር ፳፻፱/፲፱፻፸፱ ፤
 - ሸ) ስለኢንዱስትሪ ፈቃድ የወጣ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር ፳/፲፱፻፹፪ ።

፶. ማንኛውም ሌላ ሕግ ወይም የተለመደ አሠራር ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ሆኖ ከተገኘ በዚህ አዋጅ በተመለከተ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም ።

፶፱. አዋጁ የሚጻፍበት ጊዜ
 ይህ አዋጅ ከየካቲት ፳፯ ቀን ፲፱፻፹፱ ዓ.ም. ጀምሮ የጸና ይሆናል ።
 አዲስ አበባ የካቲት ፳፯ ቀን ፲፱፻፹፱ ዓ.ም.

ዶ/ር ነጋሶ ጊዳዳ
 የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

- 4) without prejudice to the provisions of sub-Article (3) of this Article, any public servant or official who is assigned to perform duties related to commercial registration and issuance of licence and who by taking bribes or through nepotism or favouritism or other illegal relationships, made or caused registration; issued, or caused the issuance of licences; renewed or caused the renewal of licences, otherwise than as provided for in this Proclamation shall be punished with imprisonment from 10 upto 15 years;
- 5) the penalty provided for under sub-Article (4) of this Article shall also be applicable to the person who has given a bribe;
- 6) when the offence provided for in sub-Article (4) of this Article is committed by two persons, one as giver and the other as recipient of the bribe, the one who first exposes the commission of the offence shall be free from criminal liability.

47. *Power to Issue Regulations*
 The Council of Ministers or the Regional Councils shall issue Regulations in order to implement this Proclamation.

48. *Laws Repealed and Inconsistent*
- 1) The following laws are hereby repealed:
 - (a) The Business Enterprises Registration Proclamation No. 184/1961;
 - (b) The Industrial Licence Proclamation No. 292/1971;
 - (c) The Foreign Trade Proclamation No. 293/1971;
 - (d) The Industrial Licence Regulations No. 423/1972;
 - (e) The Foreign Trade Regulations No. 424/1972;
 - (f) The Regulation of Domestic Trade Proclamation No. 335/1987;
 - (g) The Domestic Trade Regulations No. 109/1987;
 - (h) The Industrial Licence Council of Ministers Regulations No. 8/1990;
 - 2) No other law or customary practice which is inconsistent with this Proclamation shall have effect with respect to matters governed by this Proclamation.

49. *Effective Date*
 This Proclamation shall come into force as of the 6th day of March, 1997.
 Done at Addis Ababa, this 6th day of March, 1997.

NEGASO GIDADA (DR.)
 PRESIDENT OF THE FEDERAL
 DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

አባሪ
በአንቀጽ ፳(፪) መሠረት
ሚኒስቴሩ የንግድ ሥራ ፈቃድ የሚሰጥባቸው
የንግድ ሥራዎች

- ፩. ላኪነት
- ፪. አስመድነት
- ፫. ላኪነትና አስመድነት
- ፬. የውጭ ንግድ ረዳትነት
- ፭. ከፍተኛ የትምህርት ተቋም
- ፮. ሆስፒታል
- ፯. ክልል ዘለል ሆቴል
- ፰. ክልል ዘለል የቱሪስት አገልግሎት
 - ሳፋሪ፣
 - ማስጎብኘት፣
 - ሳፋሪ፣ ማስጎብኘትና የጉዞ ወኪል
- ፱. አገር አቋራጭ የመንገድ ማመላለሻ አገልግሎት
 - የሕዝብ ማመላለሻ
 - የጭነት ማመላለሻ
- ፲. ስርጭታቸው በአንድ ክልል ውስጥ ብቻ የተወሰነ ከሆኑት ጋዜጦችና መጽሔቶች በስተቀር ማናቸውም የፕራስ ሥራዎች
- ፲፩. የጉምሩክ አስተላላፊነት
- ፲፪. የፈጣን ፖስታ አገልግሎት
- ፲፫. የውጭና ገቢ ንግድ እቃዎች ኢንሰፔክሽን አገልግሎት
- ፲፬. በውጭ ባለሀብት የሚቋቋም የገብርና ልማት
- ፲፭. በውጭ ባለሀብት የሚቋቋም ኢንዱስትሪ
- ፲፮. በውጭ ባለሀብት የሚቋቋም ማንኛውም የአገልግሎት ሥራ
 - ገብርና አገልግሎት
 - የኢንጂነሪንግ ወይም ሌላ የቴክኒክ ምክር አገልግሎት
 - ደረጃ አንድ ሥራ ተቋራጭነት ወይም የኮንስትራክሽን አማካሪነት
 - የውሃ ነክ ሥራዎች ገንባታ አገልግሎት
 - የጤና ነክ አገልግሎት ሥራዎች
 - የባለኮከብ ደረጃ ሆቴሎች
 - ዓለም አቀፋዊ ይዘት ያላቸውና በተወሰነ አገር ምግብ አዘገጃጀት የሚታወቁ ምግብ ቤቶች
- ፲፯. በሕግ ለውጭ ባለሀብቶች የተፈቀዱ ሌሎች የንግድ ሥራዎች
- ፲፰. በዚህ ዝርዝር ውስጥ ባይካተቱም ሚኒስቴሩ ፈቃድ ሊሰጥ ባቸው ይገባል ብሎ የሚኒስትሮች ምክር ቤት የሚወስናቸው ሌሎች የንግድ ሥራዎች ።

APPENDIX
*Commercial Activities for which
Business Licences are Issued by
the Ministry Pursuant to Article 20(2)
of this Proclamation*

- 1) Export.
- 2) Import.
- 3) Export and import.
- 4) Foreign trade auxiliary service.
- 5) Higher education.
- 6) Hospital service.
- 7) Trans-Regional hotel service.
- 8) Trans-Regional tourist service
 - Safari.
 - Tour operation.
 - Safari, tour operation and travel agency.
- 9) Cross-country road transport service
 - Passenger transport.
 - Freight transport.
- 10) Any press activity except those newspapers and magazines whose circulation is limited to a particular Region.
- 11) Customs clearance services.
- 12) Courier services.
- 13) Cargo inspection service for export and import of goods.
- 14) agricultural development established by a foreign investor.
- 15) Industry established by a foreign investor.
- 16) any service rendered by a foreign investor
 - Agricultural service.
 - Engineering or other technical consultancy service.
 - First grade contractor or construction consultancy.
 - Water related construction service.
 - Educational service.
 - Health service.
 - Star designated hotels.
 - International restaurants specializing in cuisines of a particular nation.
- 17) Other commercial activities permitted by law for foreign investors.
- 18) Other commercial activities for which the Ministry issues licences by authorization of the Council of Ministers.